

(синоніми, антоніми, терміни та власні назви) особливості слугують засобом лінгвальної реалізації рекламних інтенцій, формуючи у мовній свідомості споживача такі концепції рекламодавця: покращення якості сервісу, розширення діапазону діяльності, надійності та успішності розвитку, безпеки зберігання коштів, найвигідніших умов для співпраці, а також сприяють підвищенню авторитету рекламованих організацій шляхом використання відповідних мовних форм.

¹Шевченко Л.І., Шулінова Л.В. Стилїстика української літературної мови: функціональна діагностика тексту: Навч. посібник. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2004. – 349с. – С.8; ²Там само. – С.9; ³Там само. – С. 10.

І.А. Прудка, студ.

ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ GERUNДІЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ (НА МАТЕРІАЛАХ ТЕКСТІВ З СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА)

Дослідження присвячене аналізу особливостей вживання герундія в англійській мові на матеріалах текстів з сільського господарства. Герундій розглядається як система не особових форм дієслова та головний елемент граматичної будови англійської мови.

Analysis covers the using of Gerund features in the English language (text materials - Agriculture). The Gerund is regarded as impersonal verb and the main element of grammatical structure of English language.

Специфіка перекладу вузькопрофільних текстів постійно вимагає удосконалення та розширення арсеналу методів та їх складових. **Метою** дослідження на обрану тему стало визначення взаємовідношення дієслова та іменника у граматичній системі мови, оскільки воно було і залишається істотним для з'ясування характеру закономірностей розвитку його граматичної будови, тому при дослідженні цих закономірностей доцільно звернути особливу увагу на безособові форми дієслова.

Предметом розробки теми стали особливості стратегії перекладачів у віднайдені способів перекладу безособової форми дієслова - герундія.

Об'єктом є вивчення теоретичних основ англійської граматики, порівняння їх з теоретичними основами української задля максимального розуміння поняття неозначеної форми дієслова.

Наукова новизна полягає в тому, що результати аналізу питання можуть бути використані під час вивчення англійської мови і можуть сприяти правильному перекладу такої форми дієслова як герундій. Науковий аналіз допоміг виявити особливості вживання герундія та його перекладу.

Аналіз сільськогосподарський (надалі с/г) текстів дозволив підтвердити та окреслити вже встановлені функції та характеристики герундія як граматичної форми та стилістичного засобу. Герундій, дієприкметник, інфінітив володіють рядом особливостей, що вимагають особливої уваги під час перекладу профільних текстів.

Не виражаючи особи і числа, герундій, дієприкметник і інфінітив не можуть узгоджуватися з підметом і, отже, ніколи не виступають у функції простого присудка самостійно.

Іншою загальною особливістю безособових форм є те, що категорія часу у них має відносний характер, тобто їх тимчасові відмінності набувають значення лише у зіставленні з часом особової форми (присудка) даного речення.

У результаті особливостей виникнення та історичного розвитку безособові форми дієслова співставляються із недієслівними категоріями і виявляють тісний зв'язок: герундій і інфінітив - з іменником, а дієприкметник - з прикметником.

Спостереження підтвердили, що герундій є частиною мови, що виражає назву дії і що володіє як властивостями іменника, так і дієслова. Герундій позначає дію як назву процесу і тому завжди відповідає на питання іменника:

Що? / з чим? / від чого? / на чому? / для чого? / ..

Подібно до дієприкметника І, він утворюється від інфінітива за допомогою суфікса *-ing*, але при цьому поєднує у собі, разом з дієслівними ознаками, ознаки іменника (а не прикметника, як дієприкметник І), тобто за граматичним значенням він подібний до інфінітива. Проте відрізняється герундій від інфінітива не тільки

формоутворенням, але і певними особливостями вживання, обумовленими специфікою його сполучуваності з іншими словами.¹

У кожній формі герундія закладені ознаки описуваної ситуації: застава і характер дії. Відсутня ознака часу, яка визначається в реченні таким чином: форми Indefinite (Active / Passive) позначають дію, одночасну з дією, позначеною присудком (після деяких дієслів - дія, що відноситься до майбутньому), або дію, що не визначена темпорально; форми Perfect (Active / Passive) позначають дію, що передувала дії, позначеній присудком.⁶

У порівнянні з інфінітивом герундій носить більш субстантивний характер. Це найбільш яскраво виражена іменна форма дієслова. На відміну від інфінітива герундій допускає при собі прийменники, означення в Possessive Case, присвійні займенники. Крім того, він може відігравати у реченні роль прямого додатка. За функціями у реченні герундій менш своєрідний, ніж інфінітив. Герундій постає у особливій ролі, виконує ті ж синтаксичні функції, що і іменник. Так, наприклад, в реченнях *I like working-* Мені подобається працювати; *This is used for working-* Це використовується для роботи, герундій виступає відповідно як пряме і як прийменникове доповнення.²

Коли герундій поєднується з дієсловом вони не утворюють такого цілого, як це відбувається у разі поєднання дієслова з інфінітивом. Герундій вживається вільніше ніж інфінітив, він може поєднуватися з численними дієсловами. В окремих випадках герундій може опинитися у тіснішому поєднанні з дієсловом.

Зустрічаються поєднання, що мають тісніше смислове та граматичне навантаження так, наприклад, у реченні: *Farmers burst out crying at the sight of the harvest* - Фермери залились слізьми побачивши врожай. У цьому реченні форма *crying* нагадує дієприкметник. Речення можна зрозуміти як «Вони залились слізьми побачивши врожай». Субстантивний характер герундія тут послаблюється (*burst out* не може поєднуватися з іменником).³

Окрім ролі у реченні, герундій і інфінітив відрізняються ступенем та характером поєднання зі словами. Вони не диференціюються за характером сполучуваності зі словами у постозиції, але по-різному поєднуються зі словами у реченні.

Залежність герундія від попереднього слова є по суті іменною (аналогічно іменнику); інакше кажучи, як іменник, герундій може мати означення у формі присвійного займенника або присвійного відмінка імені іменника і може поєднуватися з попередніми словами за допомогою прийменника.⁴

Герундій зі словами, що відносяться до нього, утворює герундіальні звороти, які зазвичай починаються з прийменника, присвійного займенника або іменника у присвійному (іноді загальному) відмінку. Герундіальні звороти, що є поширеним явищем у с/г текстах можна віднести до двох груп: залежні і незалежні.

Залежні герундіальні звороти, тобто ті в яких перед герундієм (після прийменника) немає слова, означаючого дійову особу або предмет є частими.

-This factory differs from that one by having a higher working level.

-Цей завод відрізняється від того заводу тим, що він має більш високий робочий рівень.

При перекладі таких зворотів підрядними реченнями зазвичай повторюється підмет англійського речення (використовуючи, якщо потрібно, відповідний займенник), а герундій стає присудком.

Звороти в яких між прийменником і герундієм є слово, що виражає особу (або предмет), яка здійснює (або приймає на себе, у разі пасивної форми герундія) дію, що передається герундієм, тобто незалежні звороти є не менш уживаними.

-He insists on the contract being signed immediately.

-Він наполягає на тому, щоб договір був підписаний негайно.

При перекладі звороту підрядним реченням цей займенник або іменник стає підметом, а герундій — присудком підрядного речення. Переклад герундіального звороту підрядним реченням починається з перекладу прийменника, що стоїть перед герундієм⁵.

Простежується вживання складного герундіального звороту, а саме поєднання присвійного займенника або іменника у присвійному або загальному відмінку з герундієм, що виступає в реченні як єдиний (складний) член речення:

-The heat treatment consists in our raising the temperature of the emitter to about 2500° for a brief period

- Термообробка полягає в тому, що ми на короткий період часу підвищуємо температуру випромінювача до 2500°.

-We know of Rob's having invented an electromagnetic engine for practical purpose - Ми знаємо, що Роб винайшов електромагнітний двигун для практичних цілей.

У складних герундіальних зворотах герундій виражає дію, яку здійснює особа (або предмет), позначену займенником або іменником, що стоїть перед герундієм. Весь зворот зазвичай перекладається українською мовою підрядним реченням, підмет якого відповідає присвійному займеннику або іменнику у присвійному або загальному відмінку англійського герундіального звороту, а присудок - герундія цього звороту. Якщо до складу складного герундіального звороту входить іменник, що позначає неживий предмет, то такий іменник зазвичай стоїть у загальному відмінку.

При заміні іменника займенником у загальному відмінку, що позначає неживий предмет, вживається присвійний займенник *its* в однині і *their* - у множині.

Як єдиний член речення складний герундіальний зворот може виконувати в реченні різні функції:

- 1) Складного підмета
- 2) Складного означення
- 3) Складного прийменникового додатка
- 4) Складної обставини ⁵

В українській мові немає форми відповідної герундію. Його функції в реченні багато в чому схожі з інфінітивом, проте він має більше властивостей іменника.

Аналіз текстів визначив, що дієслівні властивості герундія виражаються у тому, що:

1. Герундій перехідних дієслів може мати прямий додаток (без прийменника):

pouring grass - поливати (що?) траву

plowing ground - зорати (що?) землю

2. Герундій може мати означення, виражене прислівником (на відміну від іменника, визначуваного прикметником):

working hardly - працювати (як?) тяжко

3. Герундій має невизначену і перфектну форми, а також форми стану – дійсного і пасивного.

Всіма цими ознаками володіє і дієприкметник І (що також має *ing*-форму). Проте герундій володіє і властивостями іменника, які виражаються в тому, що герундій:

1. Може визначатися присвійним займенником і іменником в присвійному або загальному відмінку (це - герундіальний зворот):

their working - робота (чия?) їх

2. Перед ним може стояти прийменник, наприклад:

by sowing - шляхом засівання, засіваючи

3. Як іменник він може слугувати в реченні: підметом, частиною складеного присудка, додатком, означенням або обставиною.

Дослідження питання аналізу особливостей вживання герундія в англійській мові, а саме його функціонування у текстах сільськогосподарського характеру залишається відкритим. Безперечним є значення розробки питання, адже можливі результати змінять погляд на стилістику текстів, яка безсумнівно зумовлена граматичними функціями герундія. Поглиблене вивчення функцій герундія сприятиме точному та адекватному перекладу вузькопрофільних текстів.

¹Корнеева Е.А. Грамматика английского языка в теории и практике СПб.: 2000. - С. 9.; ²Долгина Е.А. Краткая грамматика английского языка. - М.: Московский лицей, 2000. - С. 38-39.; ³Латышев Л.К. Межъязыковые трансформации как средство достижения переводческой эквивалентности.//Семантико-синтаксические проблемы теории языка и перевода. - М., 1986. - С. 90-107.; ⁴Левицкая Т.Р., Фитерман А.М. Теория и практика перевода с английского языка на русский. - М.: Издательство литературы на иностранных языках, 1963. - С. 47.; ⁵Шевальдышев А.Н. Грамматика английского языка. - М.: Изд-во лит. на иностр. яз., 1947. - С. 98-99; Там само. - С. 104-105.; ⁶Миньяр-Белоручев Р.К. Теория и методы перевода - М.: Московский лицей, 1996. - С. 128.; ⁷Звегинцев В.А. Язык и лингвистическая теория / В.А. Звегинцев. - М.: Изд-во Моск. ун-та, 1973.